

Psykolog,
foredragsholder
og forfatter
Dorthe Birkmose

Holdningerne inden for sundhed er mangfoldige, og ikke alt kan bevises i store undersøgelser. Derfor har Helse inviteret stærke personligheder til at komme med deres syn på sundhedsvæsenet anno 2018. I september er det Dorthe Birkmose, der er selvstændig psykolog, foredragsholder og forfatter til bogen "Når gode mennesker handler ondt".

Synspunkt

RISIKOEN FOR FORRÅELSE I ÆLDREPLEJEN

Det er politisk besluttet, at ældreplejen skal være fuld af værdighed. Ingen kan være imod et værdigt liv for alle, men spørgsmålet er, hvordan det skulle kunne lade sig gøre at øge den enkeltes oplevelse af værdighed i de fremtidige rammer. Det er nemlig også politisk besluttet, at de økonomiske ressourcer ikke vil blive tilført i takt med, at der bliver flere ældre og flere mennesker med demens.

Der bliver arbejdet hårdt og med dyb menneskelig indsigt i hjemmeplejen og på plejehjemmene. Jeg møder ledere og medarbejdere, der brænder for at gøre deres arbejde ordentligt. Og ældreplejen er fuld af gode historier om, hvordan der bliver sørget for, at det enkelte liv kan fortsætte på samme meningsfulde måde, som det altid har gjort. Det sker alt sammen helt uafhængigt af, hvilke politiske vinde, der blæser på et givent tidspunkt. Men samtidig med alt det gode og ordentlige arbejde for at hjælpe borgere og pårørende sker der fejl og krænkelse. Jeg møder ældre, pårørende og professionelle, der oplever forrælse som et stigende problem i disse år, fordi personalet i ældreplejen er slidt, og fordi der er for lidt tid til den individuelle kontakt. Det er ikke rart at tænke på, at professionelle kan møde andre med råhed og ligegyldighed. Forrælse er derfor et tabu.

Forrælse er en særlig moralsk slitage, hvor man gradvist bliver mere og mere rå – både i sin tænkning og i sin måde at behandle an-

dre på. Nogle medarbejdere kan være så trætte og smerteplegede, at de taler hårdt til de ældre. Andre kan plages af dårlig samvittighed over, at de ikke har givet sig tid nok, ikke har lyttet grundigt nok eller måske endda ignoreret et menneske, der bad om deres hjælp. Det kan skyldes afmagten over at være bagud eller forsøget på at være flere steder på samme tid. Forrælse kan ses i korte glimt i afmagtsreaktioner. Men forrælsen kan også blive en kultur på en arbejdsplads, hvor det bliver accepteret at latterliggøre de pårørende eller skynde sig at få lagt beboerne i seng, så man kan gå tidligt hjem.

Det er for nemt at møde professionelles fejl og krænkelse med foragt, forargelse og fordømmelse. Det ville være at møde forrælse med forrælse. Vi er nødt til at forstå, at afmagt og udmattelse kan være blandt grundene til, at professionelle i nogle situationer kan reagere ufølsomt, afvisende eller irritabelt.

Hvis vi vil ændre på, at ældre kan føle sig uværdigt behandlet af professionelle; at pårørende kan mærke, at deres familiemedlemmer mistrives, samt at professionelle arbejder i usunde arbejdsmiljøer, så kræver det, at vi tør tale nuanceret om problemerne. Vi kommer heller ikke udenom at tale om de rette rammer for ældreplejen. Det gælder både de økonomiske rammer, hvor der bør være råd til den hjælp, som den enkelte har brug for, og de faglige rammer, hvor tæt faglig ledelse og supervision bør være hverdag for medarbejderne. •

Det er for nemt at møde professionelles fejl og krænkelse med foragt, forargelse og fordømmelse. Det ville være at møde forrælse med forrælse.